

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

16.1.2012

B7-0008/2012

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w odpowiedzi na pytania wymagające odpowiedzi ustnej B7-0021/2012, B7-0675/2011 oraz B7-0676/2011

zgodnie z art. 115 ust. 5 Regulaminu

w sprawie zakłóceń równowagi w łańcuchu dystrybucji żywności
(2011/2904(RSP))

George Lyon, Britta Reimers, Liam Aylward, Marit Paulsen, Sylvie Goulard, Riikka Manner
w imieniu grupy politycznej ALDE

RE\889251PL.doc

PE479.445v01-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie zakłóceń równowagi w łańcuchu dystrybucji żywności (2011/2904(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie przyszłości wspólnej polityki rolnej po 2013 r., z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie uznania rolnictwa za sektor strategiczny w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego oraz z dnia 23 czerwca 2011 r. w sprawie WPR do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi,
 - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie” (COM(2009)0591) i poszczególne załączone do niego dokumenty robocze, a także swoją rezolucję z dnia 7 września 2010 r. w sprawie sprawiedliwego wynagrodzenia dla rolników: poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie,
 - uwzględniając decyzję Komisji z dnia 30 lipca 2010 r. ustanawiającą Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności (2010/C 210/03),
 - uwzględniając ostateczne zalecenia Grupy Wysokiego Szczebla ds. Konkurencyjności Branży Rolno-Spożywczej z dnia 17 marca 2009 r., a także konkluzje Rady z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie,
 - uwzględniając swoje oświadczenie z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie zbadania ewentualnych przypadków nadużywania władzy przez duże supermarkety prowadzące działalność w Unii europejskiej oraz przeciwdziałania im, a także swoją rezolucję z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie cen żywności w Europie,
 - uwzględniając art. 115 ust. 5 oraz art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w komunikacie Komisji zatytułowanym „Poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie” (COM(2009)0591) wykazano poważne zakłócenia równowagi w łańcuchu dystrybucji żywności, w tym: nadużywanie pozycji dominującej przez nabywcę, nieuczciwe warunki umowne, opóźnienia w płatnościach, jednostronne zmiany warunków umownych, ograniczanie dostępu do rynku, brak informacji na temat kształtowania cen, nierównomierny rozkład marż zysku w całym łańcuchu żywnościowym, a także szereg problemów wynikających z rosnącej koncentracji w sektorze handlu detalicznego;
- B. mając na uwadze, że poziom koncentracji bardzo dużych detalistów w Unii Europejskiej przynosi niekorzystne konsekwencje dla producentów, gdyż prowadzi do rosnącej nierównowagi w układzie sił kontrahentów, co prowadzi do stopniowej utraty siły przetargowej producentów rolnych, jeśli chodzi o ustalanie poziomu cen w całym

łańcuchu wartości – począwszy od produkcji podstawowej, poprzez przetwórstwo, na konsumencie finalnym skończywszy;

- C. mając na uwadze, że utrata siły przetargowej przy równoczesnym wzroście kosztów produkcji stawia gospodarstwa rolne w niekorzystnej sytuacji, tym samym potencjalnie osłabiając długoterminowy potencjał produkcyjny w państwach członkowskich i nasilając ich uzależnienie od rynków zewnętrznych;
- D. mając na uwadze, że oferowanie producentom i innym dostawcom niskich cen nie zawsze oznacza niższe ceny dla konsumentów, a ograniczona liczba kanałów dystrybucji może również w perspektywie długoterminowej niekorzystnie wpływać na asortyment wyrobów, spośród których konsumenci mogą wybierać;
1. podkreśla, że problem zakłóceń równowagi w łańcuchu dystrybucji żywności ma wyraźny wymiar europejski ze względu na strategiczne znaczenie łańcucha rolno-spożywczego dla Unii Europejskiej; przypomina, że łańcuch dostaw żywności, rolnictwo, przemysł rolno-spożywczy i dystrybucja zapewnia 7% łącznej liczby miejsc pracy w UE, a obroty w tych sektorach wynoszą 1400 miliardów EUR rocznie;
 2. zwraca uwagę na bieżące prace Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności, a zwłaszcza na platformę tematyczną business-to-business; wzywa do oficjalnego i regularnego informowania Parlamentu Europejskiego o stanie prac i o podejmowanych decyzjach;
 3. wzywa Komisję, by w stosownych przypadkach przedstawiła wnioski w sprawie przepisów – nie zakłócających właściwego funkcjonowania rynków – oraz by zachęcała do samoregulacji w sektorze z myślą o sprawiedliwszych i przejrzystszych stosunkach między producentami, dostawcami, przetwórcami i dystrybutorami produktów spożywczych oraz o zapewnieniu właściwego wdrażania już obowiązujących zasad;
 4. podkreśla z naciskiem, że państwa członkowskie powinny odgrywać aktywną rolę w tworzeniu forów konsultacyjnych w celu wspierania dialogu i opracowania wytycznych prowadzących do uczciwszych i bardziej wyważonych stosunków między wszystkimi podmiotami łańcucha żywnościowego;
 5. podkreśla z naciskiem potrzebę jasnego zdefiniowania nadużyć i nieuczciwych praktyk, by umożliwić podjęcie właściwych działań, prowadzenie nadzoru i – w stosownych przypadkach – właściwe stosowanie sankcji;
 6. wskazuje na poniższe elementy jako na niewyczerpującą listę praktyk, które już są przedmiotem obaw producentów:

I) dostęp do sprzedawców detalicznych:

- i) opłata z góry za rozpoczęcie negocjacji,
- ii) opłaty za umieszczenie towarów na eksponowanych miejscach w sklepie,
- iii) opłaty za wprowadzenie produktów na rynek,
- iv) ustalanie opłat za miejsca na półkach sklepowych,
- v) wymuszanie promocji,

- vi) opóźnienia w płatnościach,
- vii) ustalanie cen,
- viii) klauzula uprzywilejowanego traktowania klienta,

II) nieuczciwe warunki umów lub jednostronne zmiany warunków umowy:

- i) jednostronne zmiany warunków umowy oraz zmiany warunków umowy z mocą wsteczną,
 - ii) jednostronne niedotrzymanie umowy,
 - iii) klauzule o wyłączności i opłaty za wyłączność,
 - iv) wymuszanie obowiązkowych składek na koszty marki własnej,
 - v) narzucanie standardowych wzorów umów,
 - vi) praktyki odwetowe,
 - vii) niepisane ustalenia umowne,
 - viii) odzyskiwanie marży handlowej,
 - ix) rabaty skumulowane,
 - x) opóźnienia w płatnościach,
 - xi) narzucanie opłat za przetwarzanie lub usuwanie odpadów,
 - xii) zakupy grupowe i wspólne negocjacje,
 - xiii) aukcje odwrócone,
 - xiv) nierealistyczne terminy dostaw,
 - xv) narzucanie obowiązku korzystania z usług (określonego) dostawcy opakowań lub stosowania określonego materiału opakowaniowego,
 - xvi) narzucanie obowiązku korzystania z (określonej) platformy logistycznej lub z usług określonego operatora,
 - xvii) opłaty na pokrycie (nieuzgodnionych wcześniej) promocji,
 - xviii) zamawianie nadmiernej ilości produktu z myślą o promocji,
 - xix) opłaty za nieosiągnięcie określonych poziomów sprzedaży,
 - xx) wymuszanie na dostawcach obowiązkowego upustu przy sprzedaży powyżej określonego poziomu,
 - xxi) jednostronne wycofywanie produktów z półek sklepowych,
 - xxii) narzucanie bezwarunkowego zwrotu (niesprzedanego) towaru,
 - xxiii) obciążanie dostawców kosztami wynikającymi z ubytku produktu lub z kradzieży,
 - xxiv) obciążanie dostawców wygórowanymi kosztami związanymi ze skargami klientów;
7. wzywa do ustanowienia ram pozwalających na rzeczywistą kontrolę tych praktyk, przede wszystkim w formie rozpoczęcia dochodzenia obejmującego cały sektor oraz w formie utworzenia systemu oceny i monitorowania, realizowanych przez państwa członkowskie i koordynowanych przez Komisję Europejską;
8. wzywa do wprowadzenia lepszych metod zapewniania przestrzegania terminów płatności oraz – w stosownych przypadkach – nowych instrumentów mających jak najbardziej skracać czas upływający między dostarczeniem towaru a rzeczywistym otrzymaniem zapłaty przez dostawców; podkreśla w tym kontekście pilną potrzebę opracowania rozwiązań szczególnych problemów, na jakie natrafiają producenci towarów szybko psujących się, o krótkim okresie przechowywania, którzy borykają się z poważnymi

trudnościami w kwestii płynności;

9. odnotowuje środki zaproponowane przez Komisję we wnioskach dotyczących reformy WPR, mające poprawiać pozycję rolników w łańcuchu dostaw żywności dzięki wsparciu dla organizacji producentów i organizacji międzybranżowych, a także dzięki propagowaniu krótkich łańcuchów między producentami a konsumentami, np. targów, na których oferuje się lokalne produkty; uważa, że poprawa pozycji rolników pomoże im uzyskać sprawiedliwszy udział w wartości dodanej;
10. z naciskiem podkreśla również, że na półkach supermarketów niezależne marki powinny być prezentowane obok własnych marek detalistów, by konsument miał jak największy wybór; wzywa do większej przejrzystości i uczciwości praktyk cenowych w odniesieniu do marek własnych i marek niezależnych; zdecydowanie podkreśla konieczność wprowadzenia zasad mających zapobiegać „pasożytniczemu” kopiowaniu marek niezależnych przez wielkich detalistów w celu stworzenia marek własnych;
11. wzywa do zbliżenia krajowych wykładni unijnego prawa konkurencji, by w całej Unii w ten sam sposób można było rozpoznawać i interpretować zachowania antykonkurencyjne, oraz wzywa Komisję do wydania wytycznych dla krajowych organów ds. konkurencji, by uzyskać bardziej holistyczne podejście do koncentracji pionowej w całym łańcuchu dostaw żywności;
12. wzywa Komisję, by szczegółowo zbadała różnice w podejściu w polityce konkurencji 27 państw członkowskich oraz by zachęcała do stosowania rozwiązań przewidujących udział wszystkich partnerów z łańcucha dostaw żywności oraz zapobiegających nadużywaniu pozycji dominującej, co często odbywa się ze szkodą dla producenta rolnego;
13. wzywa Komisję do koordynowania prac jej poszczególnych służb z myślą o odgrywaniu aktywniejszej roli w monitorowaniu cen w całym łańcuchu dostaw żywności oraz w monitorowaniu dynamiki sprzedaży detalicznej i odpowiednich udziałów rynkowych w całej UE;
14. wzywa do utworzenia niezależnych krajowych rzeczników ds. handlu żywnością, działających we współpracy z odpowiednimi organami ds. handlu i konkurencji, a także zapewniających wymianę informacji i najlepszych praktyk oraz doradztwo w zakresie obowiązującego prawa i zasad, a ponadto zalecających w porę odpowiednie sankcje;
15. nalega, by w razie wykrycia nadużyć stosowano odstrasżające sankcje; uważa, że sankcje te muszą być współmierne do finansowych i handlowych szkód wyrządzonych podmiotom łańcucha dostaw żywności;
16. uważa, że rozwiązaniem problemu zakłóceń równowagi w łańcuchu dystrybucji żywności są odpowiednio przystosowane ramy łączące regulację, nowelizację prawa konkurencji oraz bardziej horyzontalne podejście, w połączeniu z porozumieniami samoregulacyjnymi; zaznacza z naciskiem, że państwa członkowskie powinny wspierać opracowywanie najlepszych praktyk lub kodeksów postępowania w ramach partnerskiej współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami;
17. uważa, że w całej UE należy przeprowadzić kampanię informującą rolników o ich

prawach umownych oraz o najpowszechniejszych nadużyciach i nieuczciwych praktykach umownych i handlowych;

18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.